

AMS Koerier

20 JAAR - ANDREAS MANNA STICHTING

nummer 2014/2

Op 19 juli 2014 is het 20 jaar geleden dat de AMS is opgericht. Het begint allemaal met tien weeskinderen in Karungu, West Kenia, die daar op dat moment worden opgevangen door

dominee *William Otieno*. Er komt van alle kanten hulp waardoor een huis voor deze kinderen wordt gebouwd, waarin door de jaren heen een zestigtal jonge kinderen hebben gewoond. Er wordt schoon drinkwater gerealiseerd, een ziekenhuis gebouwd, een school uitgebreid met twee klaslokalen en een nieuwe school gebouwd. Otieno die boer is ontvangt een trekker met aanhanger en ploeg en ook door de tijd heen een geschikte auto en later een bus. Het werk van de AMS komt op tv, zodat er via EO (Metterdaad en 2 Voor Elkaar) en via de IKON (Wilde Ganzen) aandacht komt voor het project. Voor het eerst komt de aidsproblematiek van individuele mensen in Afrika onder de aandacht, wat de mensen schokt en er wordt heel goed gegeven. Zo komt het werk van de AMS in sneltreinvaart. Ook voeren *Elly en Rikkert Zuiderveld* jarenlang doorlopend actie voor het werk van de AMS, door tijdens vele van hun concerten een collecte te houden voor de kinderen van de AMS in Afrika. Daardoor gaan ook vele andere mensen in het land meedoen en actie voeren. In 2013 verhuizen de kinderen van Karungu naar Nairobi. Daar wordt een groot huis gehuurd aan de rand van de stad. Drie van de eerste tien kinderen nemen samen met hun vrouwen de zorg op zich voor hun jongere broertjes en zusjes uit Karungu. Omdat het werk in Karungu aanvankelijk een geweldige voortgang krijgt, wordt uitgezien naar de

mogelijkheid van het opzetten van een project in een ander land in Afrika. Tijdens een reis van Henk en Wilma van der Vinne naar Ghana in 1996, leren ze daar *Samuel Ntummy* kennen. Ze vragen hem in 2001 om een project op te zetten onder de straatkinderen van Takoradi, een stad waar Sammy woont, samen met zijn vrouw *Lucy*. Naast zijn werk als Bijbelvertaler, begint hij dan aan het opzetten van een project voor straatkinderen aan de rand van de stad. Net als *William Otieno* in Kenia, doet hij dat *vrijwillig*. Het project wordt daar snel gerealiseerd. Het bestaat uit een dagopvang voor vele tientallen jonge kinderen uit de arme dorpjes rondom het project. Ook worden straatmeisjes opgevangen, en meisjes die uit de klauwen van de mensenhandel worden gered door de politie en

op het project ondergebracht. Naast een dagopvang is er ook een nachtopvang gebouwd, een eetzaal, een woning met gastenverblijf en een kantoorgebouw tje dat later dienst doet voor het *waterproject*. Want nadat water is aangeboord, blijkt dit van *minerale* kwaliteit te zijn en zeer geliefd bij de bevolking

van de stad. Dit waterproject groeit zodanig uit, dat het deels voorziet in de kosten van het project. Omdat ook water in zakjes

zonder winst worden verkocht aan de mensen uit de arme dorpjes, zijn diverse gezinnen sindsdien gebaat bij de verkoop van water en profiteert zo ook de arme omgeving. Alle meisjes die opgevangen zijn, krijgen vakonderwijs en waaiëren weer uit na een aantal jaren. Velen van hen zetten zelf kleine bedrijfjes op met hulp van de AMS. Ook wordt een kapsalon ingericht op het project, waar meisjes nu het vak van kapster leren. Omdat alles met grote voorspoed verloopt in Takoradi, moet sneller dan gedacht opnieuw naar de mogelijkheid van het opzetten van een project worden gezocht. In 2009 leren we *Florence Naduk* kennen. Ze heeft zich sinds een verblijf van 19 jaar in ons land erg goed ontwikkeld, en is op dat moment docente Engels op twee hogescholen. Ze zoekt werk in Oeganda omdat ze wil terugkeren naar haar geboortestreek: Karamoja. Eén van de armste gebieden van Afrika. De landelijke overheid neemt haar in dienst en vraagt haar om mee te werken aan de ontwikkeling in Karamoja. Ze wordt de rechterhand van de first lady, mevrouw Museveni die minister van ontwikkelingszaken voor Karamoja. Nadat ze ingaat op het

is rondom de kerst van 2014 in Hoogeveen. We evalueren de voortgang, en maken plannen.

Henk en Wilma in Nairobi

Op 19 juli 2014 is het 20 jaar geleden dat de AMS is opgericht. Vanwege dit feit gaan Henk en Wilma in juni naar Nairobi, om met de kinderen uit het kinderkuis van het eerste uur – nu reeds volwassenen – dankbaar *terug* te blikken, en daarnaast nieuwsgierig *vooruit* te blikken. Er is een heuse “familiereünie” georganiseerd. Henk en Wilma ontmoeten alle kinderen in het nieuwe kinderkuis, die in een mooie en vooral veilige wijk van Nairobi ligt. De kleine kinderen kunnen er vrijuit voetballen op straat, en ook zonder gras is er genoeg ruimte om te spelen. De jongeren van het eerste uur stellen hen voor aan hun partners, en ook ontmoeten ze de kleine kinderen die sommigen van hen inmiddels ook hebben. Henk en Wilma zijn open met ze in gesprek over de geschiedenis van de AMS en vooral ook over de verhuizing van het kinderkuis van Karungu naar Nairobi. Ze doen allemaal hun verhaal. De vrouwen van Job, Isaiah en

Joachim, kennen de AMS pas sinds een paar jaar, vanwege hun mannen. Deze vrouwen zijn enorm gemotiveerd en steken hun handen uit de mouwen. In de weekenden zijn Henk en Wilma bij de jonge kinderen in het kinderkuis. Ook zij hebben veel vragen en zijn open over hun ervaringen rondom de verhuizing van Karungu naar Nairobi. En ja, ze missen de ruimte, de koeien en het Victoriameer, maar ze willen voor geen goud terug. Ze leren in

aanbod van de AMS om haar te helpen bij de opzet van een onderwijsproject voor meisjes drop-outs, woont ze eerst een aantal maanden in Hoogeveen en vertrekt dan op 10 januari 2010 naar Oeganda. Het is verrassend om de reactie van de arme bevolking te zien, die deze dochter van het volk met open armen onthaalt en grond aan haar toebedeelt zodra ze van haar plannen verneemt. Voor slechts de helft van de werkelijke prijs ontvangt ze de grond. Nadat de AMS aanvult plaatst ze een omheining. Het feit dat bouwmaterialen van ver moeten worden gehaald brengt haar op het idee om zelf een winkel voor bouwmaterialen te openen. Vanwege de verkoop van deze materialen met winst, voorziet deze zaak daarom deels in de opbouw van het project. Ondertussen gebruikt ze ook zelf deze materialen voor de bouw. Zodra deze zaak is ingericht en er opnieuw geld uit Nederland komt, begint Florence te bouwen. Eerst een eenvoudige schuur voor opslag, waarvan de bouwplaats geschikt is voor hergebruik. Daarna worden een paar latrines gebouwd, waarna begonnen wordt met de bouw van een stadhuis. Dat is in de eerste plaats noodzakelijk, zodat er toezicht is op het project, dat buiten het dorpje Matany ligt. De bouw is momenteel in volle gang en zet zich geleidelijk voort. Het gaat om de bouw van een kostschool voor meisjes die anders kansloos blijven. Florence wil ze een vak leren, waarmee ze kunnen meewerken aan de opbouw van Karamoja. Florence

Nairobi veel meer. Zelfs de allerkleinsten spreken nu goed Engels. Het is prachtig om te zien hoe groot de saamhorigheid in de groep is. Als vanzelfsprekend zijn ze één familie. Het is opmerkelijk hoe sociaal ze zijn en hoe goed ze met elkaar omgaan. Leeftijd is geen belemmering. Iedereen helpt elkaar en niemand moppert. Allemaal hebben ze een aandeel in het huishouden en het koken, wat als vanzelf gaat. Lilly, de oudste dochter, één van de eerste tien kinderen was getrouwd. Ze heeft echter nooit kinderen gekregen, dat was reden waarom haar man haar verliet. Maar Lilly heeft een weeskindje opgenomen. Ze hielp vaak mee in het kinderkuis, en ze vroeg om hulp bij het opzetten van een bedrijfje. Lilly is nu aangenomen als medewerker in het kinderkuis. Ze krijgt een maandelijks salaris van de huiskerk in Hoogeveen, en haar kindje kan in het kinderkuis wonen onder onze zorg. Van de tweede generatie, zijn er enkelen thuis, omdat ze wachten op toelating tot hun opleiding. Deze groep bezoekt Henk en Wilma dagelijks, samen met de drie bestuursleden en hun vrouwen. Henk en Wilma hebben op het terrein van de bijbelvertaalorganisatie Wycliffe, een appartement gehuurd gedurende de tijd die ze daar zijn. Samen met deze jongeren wordt nagedacht over de cultuur waarin ze zijn opgegroeid. Een cultuur met mooie, maar ook met donkere kanten. Evenals elke volkscultuur mooie dingen in zich draagt naast minder mooie.

De AMS werkt in Kenia, Ghana en Oeganda. Corruptie is bepaald geen zeldzaam verschijnsel in deze landen, zoals in vrijwel geheel Afrika. Dat heeft vooral van doen met een geschiedenis van armoede. Corrupt gedrag wordt veelal ingegeven door *overlevingsdrang*. De Afrikaan die sterk leeft *bij de dag*, ziet corruptie nauwelijks als iets wat de ontwikkeling van het land schaadt. *Laten we vandaag leven, morgen zullen we sterven*. In een situatie van opgroeien in een land met een systeem waarin iedereen het eerst aan zichzelf denkt, is corrupt gedrag niet zelden *gewenst* gedrag geworden. Zodra iemand door een

armoede om hen heen is veelal nauwelijks sprake. De enorme invloed van het *voorspoedevangelie* dat vooral vanwege evangelische stromingen uit het westen is overgewaaid naar Afrika, leert simpelweg dat als je *het* goed doet bij God, je ook door Hem wordt gezegend. Des te heiliger, des te groter aantal en overloed. Dat in het christendom het *lijden* een centrale rol heeft, waarin degene die lijdt zorg ontvangt, is in dat evangelie helaas meestal van ondergeschikt belang. De rijke christenen uit het westen zijn zó stinkend rijk, dat hun blik op het evangelie schijnbaar als vanzelf wordt bevestigd. Zodra je in een SUV rijdt,

verworven maatschappelijke positie in staat is zijn familie, of zelfs zijn stam, naar een betere situatie van leven te tillen, dan hoort hij dat te doen. In de Afrikaanse samenleving lijkt het daar vooral om te draaien. Dat dit veelal ten koste gaat van anderen schijnt van ondergeschikt belang. De zorg die jij door je positie aan je familie besteedt, vloeit voort uit het logische gevolg van de Afrikaanse cultuur die zegt dat je familie je eerste verantwoordelijkheid is. Families leven vanouds in hutjes dicht bij elkaar in familieclans, en zorgen in de hoogste mate voor elkaar. Het is eigenlijk een mooie gedachte, die min of meer ook

ben je al gauw de gezegende van de Heer. Hoewel de Bijbel leert dat de God van de christenen vooral een God van de armen is, leert de westerse kerk hen vooral dat de voorganger de eerste arme is die in aanmerking komt voor een dubbel deel. Daarom probeert elke christen in Afrika pastor te worden van een snel groeiende kerk. Want dat is *big business*. Dat het evangelie gratis zou moeten zijn, gaat er niet in. Dat Paulus ten koste van zichzelf het eerst aan de *armen* dacht, is iets wat immers nog niet voor elke voorganger hoeft te gelden? Des te meer *zielen*, des te groter de materiële vreugd. Echter het blijkt dat des te groter de vreugd, des te *dunner* over het algemeen de diepgang is. Een kerk die zich ontfermt over de armen, is daarom niet alleen in het rijke westen, maar ook in het arme Afrika ver te zoeken. Zodra de pastor in het pluche zit, gaat hij hier en daar ad hoc met muntjes en briefjes strooien. Die in

in bepaalde Nederlandse provinciale culturen een belangrijke rol heeft gespeeld, en dat hier en daar nog doet. In Afrika is *zelfverrijking* daarom *niet* iets wat vanzelfsprekend als negatief beschouwd wordt, omdat die zelfverrijking veelal wordt ingegeven door zorg voor de familie. Dat dit veelal ten koste gaat van anderen en dat die daardoor achtergesteld worden en verarmen, is iets wat op de koop wordt toegenomen. Zij hebben pech. Ook in Afrika is vanwege de opkomende economie een rijke elite ontstaan, die met een blik op het westen de eigen cultuur steeds meer loslaat, en daarmee ook grotendeels de zorg voor eigen familieclan. Van delen met de immense

Afrika over het algemeen niet al teveel waarde hebben, maar de persoon in kwestie even een heel klein beetje verder helpen. Van gerichte zorg voor de armen is over het algemeen geen enkele sprake. Het kan dan ook niet anders dan dat het evangelie in Afrika, evenals in het westen, ondertussen al heel wat mensen *teleurstelt*. Want Afrika en haar armen hebben grote behoefte aan zorg, die hen door de westerse kerk niet geleerd is. Onder de meest fraaie voorwendzelen worden de armen van Afrika tegen betaling geholpen door de kerk. Het zou hun zelfwaarde immers schaden als ze zelf niets zouden bijdragen? Ook dit hebben ze geleerd van de kerk in het westen

die over het algemeen niet uit is op serieuze hulp voor de armen. Daar staat het inkomen van de voorganger, en de gelden voor de bouw en het onderhoud van het architectonische grote gebouw, al eeuwenlang zeer hoog op de prioriteitenlijst van de kerkelijke gemeenschap. Dat naast de afdracht aan het hogere organen van de kerkorganisatie. Iedereen pikt een graantje mee, en laat niet zelden de arme meebetalen, in plaats van voor hem te zorgen. In het westen zegt de kerk bijvoorbeeld dat dit een taak is van de overheid. Dus wordt een Afrikaan geleerd hetzelfde te zeggen. Corruptie? Het is overal, en laten we eerlijk

tegenop kijken, niet altijd een waarheidsgetrouw evangelie brengt maar helaas maar al te vaak meedoet aan zelfverrijking. Daarom is hen aangeraden om zelf als kritische jongeren te starten met een huiskerk, die zich helemaal richt op de zorg voor elkaar en de zorg voor de armen om hen heen. Niet zo eenvoudig voor jongeren in Kenia, die vooral opgegroeid zijn met het idee dat de ouderen de eerste plaats horen te ontvangen, vanwege de als vanzelfsprekend aangenomen wijsheid die ze zouden bezitten. Inmiddels is het stof onder de jongeren in Nairobi weer neergedaald en zijn ze inderdaad

Elkaar interviewen

zijn, als je in de kerk heilig kunt blijven door eerst aan jezelf te denken, waarom zou de samenleving dat dan niet overnemen? Dit was de reden van het bezoek van Henk en Wilma aan de weeskinderen van Nairobi. Om met hen na te denken over de vraag wat de Bijbel zegt over corrupt gedrag, hoe en waar het begint. Ook wat de gevolgen ervan zijn. Dagelijks kwam de leiding van de jongeren met een tiental jongeren uit de tweede generatie samen om erover na te denken hoe de hulp voor hun jongere broertjes ook werkelijk aan hen te goede zou komen. Want opgegroeid in hun *cultuur*, is het eerder vanzelfsprekend

Maaktijd tussendoor

Sammy met kinderen

schoorvoetend begonnen met een huiskerk. Na Henk en Wilma is Samuel Ntumy, de coördinator van Ghana naar Nairobi gezonden, en heeft als Afrikaans voorganger uit de kerk van West Afrika, deze jongeren in Oost Afrika op het hart gedrukt van welk groot belang transparantie is. Hoe vernietigend bepaalde culturen in Afrika ook kunnen zijn, en hoe die culturen corrupt gedrag in de hand werken. Waar dan de armen weer de dupe van worden. Voorzichtig aan gaan de jongeren het grote

Henk legt uit

dat de ouderen in de eerste plaats goed aan zichzelf denken. Er is een sterk appel gedaan op de geloofskeuzes die worden gemaakt. Dat zorg voor elkaar, en in het bijzonder voor de jongere kinderen, voorop hoort te staan. Het is in Afrika heel gewoon het evangelie veel in de mond te nemen, en elkaar bijkans te bezweren met vrome woorden. Je zou daarom niet denken dat daar nog iets mis zou kunnen gaan, maar zoals hiervoor geschetst: de diepgang is ver te zoeken en het geloof wordt nauwelijks gezien als iets dat om goede keuzes en daarna om passende daden vraagt. Het schokte de jongeren best nu en dan, dat de vanzelfsprekendheden in hun cultuur in een ander licht werden gezet, en ook dat uit het westen niet altijd het goede komt. Dat het westen en haar kerk, waar zij huizenhoog

De lunch

belang van transparantie inzien. Maar dat gaat niet over één nacht ijs. Daarom gaat Samuel Ntumy in april van het komende jaar opnieuw naar Nairobi. Want ze zijn sterk geneigd, naar deze wijze oude man – Sammy is 62 jaar – te luisteren als naar hun vader. Op de dag van het vertrek van Henk en Wilma, is de sfeer enigszins bedrukt. De meisjes komen rondom zitten, terwijl de jongens nog voetballen. Ze willen allemaal wel op schoot zitten. Gewoon een uur lang zo blijven zitten, en dan net doen alsof er niemand weggaat. Dat doen ze het liefst. Ongeveer zestien kinderhandjes strijken door onze haren en over onze hoofden. Ook de armen worden uitgebreid gestreeld. De tijd breekt echter aan en als het moment daar is, staat iedereen met een droevig gezicht buiten. Sommigen huilen echte tranen en onze

T-shirts worden nat. Voor ons valt het ook niet mee om opnieuw afscheid te nemen. Uiteindelijk moeten we echt weg en gaan we ons losmaken van de knuffelende menigte. Ze zwaaien tot we de straat uit zijn. Stil voor ons uitkijkend zijn we blij om de hulp die we in Nederland krijgen, waarmee we deze jonge mensen een hoopvolle toekomst geven. Twintig jaar AMS. Een druppel op de gloeiende plaat? *Het zal je kind maar wezen.*

Gerja en Mariëtte in Karamoja

In april zijn Gerja Everts en Mariëtte Prins in Oeganda. Ze brengen een bezoek aan het project van de *Andreas Manna Stichting* (AMS) in het dorpje Matany gelegen in één van de armste gebieden van Afrika: *Karamoja*. Daar wordt nu een vakschool gebouwd voor meisjes die geen kansen hebben als niemand wat voor ze doet. Florence Naduk is hier opgegroeid en coördineert het project van de *Andreas Manna Foundation*

het regelmatig zonder loon moet stellen. Het is inherent aan het werken voor een Afrikaanse overheid, meent Florence. Ze heeft zich ermee verzoend maar het bemoeilijkt de persoonlijke situatie enorm. Daarnaast leven de mensen van Karamoja nog maar tien jaar in vrede, en is de oorlog nog niet uit het denken van de mensen verdwenen. De bevolking komt daardoor zelf nog moeilijk tot actie. Ook wordt het werken bemoeilijkt omdat de mensen zich veelal niet aan de gemaakte afspraken houden. Iets wat voor ons in het westen normaal is, maar daar bepaald geen vanzelfsprekendheid. Tijdens onze reis en bezoeken aan de mensen in de provincie, ervaren wij de mensen van de Karamajong als warm en vriendelijk. Het blijkt niet moeilijk om in de korte tijd die we er zijn, enorm van deze mensen te gaan houden: ze zijn hartelijk en gastvrij, zichtbaar blij met ons bezoek. Tweemaal bezochten we het project in het dorpje Matany. Daar hebben landeigenaren al eerder een bijdrage

Mariëtte, Gerja en Florence

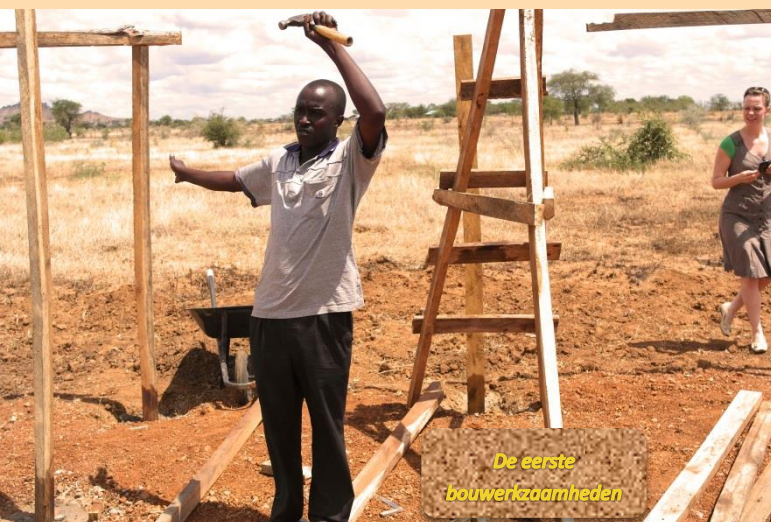
Uganda (AMFU). Ze woonde negentien jaar in Nederland en keerde vier jaar geleden terug naar haar geboortestreek om bij de opbouw van haar land te helpen. Gerja en Mariëtte zijn onder de indruk: "Oeganda wordt wel de parel van Afrika genoemd, wat beslist niet onterecht is. Tijdens onze reis van de hoofdstad Kampala naar het stadje Moroto, waar Florence woont, wisselt het landschap voortdurend af: we passeren bananenplantages en rijstvelden, maar ook rijden we over de savanne, die bij regen groen kleurt, maar nu vanwege de droogte bruin en dor is. Florence woont in Moroto. Dit stadje is voor goederen afhankelijk van de aanlevering uit het Westen van Oeganda, en produceert zelf nog weinig. Het brood is al droog op het moment dat het aankomt in de winkel van het dorpje Mbale, wat net buiten Karamoja ligt. Florence heeft in haar werk voor de overheid van Uganda de verantwoordelijkheid om een ontwikkelingsnetwerk op te zetten voor de Karamajong. Dat is het volk wat in deze provincie leeft. Het is dankbaar werk, want de bevolking waardeert de inzet van Florence enorm, maar tegelijk is het vanwege de enorme armoede ook zwaar. Waarbij het ook nog zo is dat ze

geleverd door de helft van de benodigde grond te schenken aan het project. Iedereen is blij met het werk van Florence, waarom de mensen haar graag helpen. Ze hoeft niet bang te zijn dat het project geen draagvlak in de lokale samenleving heeft. Daarna is het land afgebakend met een omheining en is gezocht naar water. Dat laatste blijkt een probleem, omdat er na onderzoeken onvoldoende water in de grond is gevonden. Er is wel grondwater aanwezig, maar de opbrengst is zo laag dat het niet rendabel is om dat uit de grond te pompen. Het water voor de bouw wordt door vrouwen uit de omgeving bij waterbronnen verderop gehaald, en met jerrycans op het hoofd naar het project vervoerd. Hiermee verdienen de vrouwen wat geld, en hebben de bouwlieden water. Het harde werk dat we in Nederland doen om geld in te zamelen, wordt hier zichtbaar in de eerste stappen die leiden tot de bouw van de vakschool. We zien hoe ze een gat hebben gegraven waar het eerste bouwwerk opgetrokken wordt: een schuur waar ze leven en slapen en van waaruit ze werken. De werkers komen van ver en blijven gedurende de week op hun werkplaats leven en slapen. Zodra de schuur klaar is kunnen daarin ook de bouwmaterialen

van het project worden opgeslagen. Daarna worden latrines gebouwd en dan wordt er begonnen met de bouw van twee klaslokalen. Iedereen is heel enthousiast over de start van de bouw, en het is erg leuk om hier getuige van te zijn. Het ontroert Florence dat wij van de AMS erbij waren om dit mee te maken. Florence bedacht bij aanvang dat het een goed plan was om een hardware shop te beginnen. Die winkel kan de bevolking voorzien van bouwmaterialen, terwijl ook het project daaruit de noodzakelijke materialen haalt. Ze heeft deze zaak opgezet, omdat ze nu tegen inkoopprijs bouwmaterialen kan bestellen voor het project, en tegelijk geld kan verdienen door materialen te verkopen aan de bevolking. Zo is het een vorm

van zelfvoorziening. De mensen zijn blij met deze bouwwinkel, want nu hoeven ze niet naar de dichtstbijzijnde dorpen op ten minste vier uur rijden van Matany. Mevrouw Teresa, een oudere vrouw die in Matany woont, is de toezichthouder in de winkel. Zij is betrouwbaar gebleken en zorgt goed voor de winkel. Met het loon dat ze ermee verdient onderhoudt ze

zichzelf en haar gezin. Haar dochters kunnen goed leren, en Florence draagt bij in de kosten voor scholing van de meisjes. Naast Teresa heeft Florence een jongeman in dienst, Paul, die met het geld dat hij bij de winkel verdient zijn opleiding betaalt. Hij volgt een technische training en is dus helemaal op zijn plek als verkoper in de winkel. Tijdens bezoeken aan de winkel zien Gerja en Mariëtte enige mannen golfplaten en spijkers kopen. Het is geweldig om het grote belang te zien van deze winkel. Ernaast zit het politiekantoor. Dat is goed voor de beveiliging, en die mannen gaven het advies om wat materialen op de stoep te zetten, zodat de winkel meer zichtbaar wordt. Zo gezegd zo gedaan: de volgende keer dat we komen, staan de kruiwagens en het ijzer buiten. De twee weken in Oeganda waren kort. Maar tegelijk ook lang genoeg om te zien hoe belangrijk het werk is dat de AMS in Matany doet. De vakschool gaat voorzien in de behoefte van de streek. Er is grote behoefte aan

bouwpersoneel. Door juist kansarme meisjes daartoe op te leiden nemen hun kansen op actieve deelname aan het arbeidsproces enorm toe. Waarbij we ons moeten realiseren dat de vrouw in Afrika een enorme kracht is, die reeds in heel veel gevallen het werk doet. De cultuur sluit deze meisjes uit in hun jeugd, maar eenmaal getrouwd verwacht de man dat ze een belangrijke bijdrage levert in het onderhoud van het gezin. Veel gezinnen in Afrika draaien vooral vanwege het vele werk dat de vrouw daarin bijdraagt. Een opleidingsmogelijkheid voor de vrouwen die nu slechts één keuze hebben in het leven: trouwen en moeder worden. Vanwege de opleiding die ze krijgen, worden ze daadwerkelijk in staat gesteld om zichzelf te

ontwikkelen en dan hun land, terwijl het gezin er inkomsten mee verwerft. Dat is ook juist waar de provincie Karamoja grote behoefte aan heeft: een goede kans op een betere toekomst voor de nieuwe generatie, die momenteel eindelijk opgroeit in een situatie van vrede."

Bezoek Sammy aan Nairobi

Sammy Ntumy, de coördinator van het project in Ghana, brengt in augustus voor de tweede maal een bezoek aan de kinderen in Nairobi. Hij doet dat op verzoek van de AMS in Hoogeveen en op kosten van de huisgemeente. Het doel is vooral om hen te leren budgetteren. Want het is natuurlijk nogal wat, om ineens de verantwoordelijkheid te krijgen voor de hele groep jonge kinderen uit Karungu. Daarom ging hij eerst om samen met hen een budgetplan opzetten. Deze keer traint hij ze hoe om te gaan met een budgetplan. Want financiële planning voor de lange termijn is niet zo gemakkelijk uit te voeren. Vooral niet voor zo'n grote groep. Sammy schrijft het volgende over zijn

ervaringen. “Ik word op het vliegveld hartelijk opgevangen door Isaiah en Joachim. Ik ben blij met de comfortabele accommodatie die voor mij in het gasthuis van Wycliffe/BTL is gehuurd. Het is erg bevorderlijk voor al onze bijeenkomsten, vooral met het bestuur. Vanwege de hoge transportkosten zijn alle kinderen maar één keer bij mij geweest. Ik gebruikte zelf altijd een taxi om me naar de kinderen te vervoeren. Dat was goedkoper dan andere opties en ik voelde me comfortabel, zonder de drukte van het gaan met de zogenaamde Matatu. Dat zijn de busjes die hier rijden, allen met een enorme geluidsinstallatie die tot vermaak van de jongelui moeten dienen die zich ermee laten vervoeren voor een paar centen.

Nadat ik me een beetje heb gesetteld, starten we de volgende dag onmiddellijk met het werk. Allereerst maken we een gezamenlijke planning. We komen op verschillende dagen bij elkaar om de begroting te bespreken en over de noodzaak om vast te houden aan de begrotingslijn die de vorige keer is uitgezet. Maar we bespreken ook ethische principes, zoals die voor leiders gelden. Ze vertellen me christen te zijn, zodat ik er met ze over spreek dat de opvattingen van een christen weerspiegeld moeten worden in de dagelijkse praktijk. We spreken over de noodzaak om altijd eerlijk te zijn bij alles, in elke relatie, als kinderen tot elkaar en in het contact met de AMS in Nederland. De stelling is dat zij ongezonde praktijken die voortkomen uit de cultuur, die corruptie in de hand werken, niet toelaten. We hebben het gehad over de betekenis van het dragen van verantwoordelijkheid, met een open vizier, integer, eerlijk, transparant. Sterk leiderschap zoekt niet zichzelf te bevoordelen, maar zoekt ernaar anderen te versterken die gediend worden. Sterk leiderschap begint bij een dienstbare, ondersteunende houding, met het doel om de mensen vooruit te helpen die ze als leiders van de organisatie dienen. De samenwerking met het bestuur van Nairobi ervaar ik als heel goed. Ik denk dat ze binnenkort alle uitdagingen waarvoor ze staan, gaan leren hanteren. Natuurlijk zijn er ook dagen dat ik alle kinderen bij hen thuis ontmoet. Dat beleef ik ook als enorm boeiend. De saamhorigheid is enorm en de samenwerking vanzelfsprekend. Ieder weet wat er moet gebeuren. Bij het bereiden van het eten lopen ze door elkaar heen, en kent ieder

zijn taak zonder dat het chaotisch wordt. Ik geniet van het bij hen zijn en opnieuw te zien hoe ze als een familie met elkaar omgaan in alle liefde. De kinderen zijn altijd aandachtig wanneer ik met ze praat over de Bijbel, en het is mijn gebed dat ze het zullen toepassen in hun leven. Ik ben blij verrast wanneer ze hun betrokkenheid tonen en aan mij allerlei vragen stellen over mijn werk. Alle kinderen gaan naar een opleiding, of gaan daar binnenkort naartoe. Ze zijn goed bezig en bijna allen hebben zich gekwalificeerd voor de middelbare en voortgezette scholen. Het is prachtig om te zien hoe God de AMS gebruikt in het leven van deze jongeren, die aanvankelijk vrijwel kansloos, ineens erg kansrijk geworden zijn. Uit mijn persoonlijke gesprekken met een aantal van de kinderen blijkt dat ze zoveel van jullie houden, en ze waarderen het recente bezoek van Henk en Wilma heel erg. De kinderen beseffen zich de voorrechten en tonen hun dankbaarheid voor de jarenlange hulp en ondersteuning door de AMS. Ze willen graag dat iedereen in Nederland dit weet. Ik ben echt dankbaar dat de huiskerk mij in staat stelt om dit werk met deze kinderen te doen. Ik heb twee weken genoten van de ontmoeting en van het uitvoeren van deze opdracht. Iedereen in Nederland: heel erg bedankt!

Wilma en Hetty in Ghana

Wilma en Hetty bezoeken begin november ons project in Takoradi, Ghana en doen verslag van hun ervaringen. “Sammy en Lucy genieten enorm van alle groeten die ze krijgen en van de cadeautjes. We genieten elke dag van de gezellige maaltijden met Sammy en Lucy. We bespreken veel dingen, maar lachen samen ook veel. Ze hebben een heerlijke Afrikaanse humor. Op een rustig moment doen ze hun verhaal over alle meisjes en de problemen rondom hun (her)opvoeding. Ook hoe de laatste nieuwe meisjes hier gebracht zijn door jeugdzorg, en over hun

erbarmelijke achtergronden. Ze zijn als vuilnis op straat gedumpt, en moeten daar dan maar zien te overleven. Sammy en Lucy doen alles in overleg met jeugdzorg, en er gaat geen meisje terug naar zogenaamde familie zonder officiële stukken. Dit is om te voorkomen dat meisjes gestolen en misbruikt worden. Regelmatig wordt dit geprobeerd. Contact met de

familie wordt zeker gestimuleerd, als die er nog zijn en als de familie dit wil. Het contact met de politie is nog altijd prima, ook al zijn er recentelijk via hen geen meisjes meer gebracht. In de avond zijn we regelmatig bij de meisjes en bespreken we met hen allerlei zaken van het leven vanuit Bijbels perspectief. De tieners die uit het dorpje komen zijn er meestal ook. Ze durven veel te vragen en zijn enorm leergierig. We hebben erg leuke gesprekken met ze. De kapsalon is in bedrijf, en de lerares is

niemand die ook met de meisjes sieraden maakt als het even niet zo druk is. Wij vertellen wat we nodig hebben voor onze stand in Nederland. Aan het eind van ons verblijf hebben ze prachtige sieraden gemaakt. De kapsters in opleiding laten ons zien wat ze nog meer leren op rustige momenten. Eén is aan het breien, een ander borduurt en twee anderen laten trots zien dat ze zelf haargel, shampoo en zeep maken. We maken twee lessen mee, waarin ze ons het hele proces laten zien waarin ze alles maken. Zeven meisjes die op het project wonen, werken in de kapsalon en zijn er vandaag bij. Ook drie meisjes uit Mpatado, het arme dorpje vlakbij volgen de opleiding. Zij komen dagelijks naar het project, maar slapen thuis. De kleine kinderen uit het dorp komen met grote regelmaat spelen in de dagopvang. We hebben handen te kort, nemen sommigen op schoot om ze te knuffelen. We moeten hun namen onthouden en hun taal leren. Ze zingen, springen en gaan op de kop staan om maar vooral onze aandacht te trekken. Zodra we een wandeling naar hun dorp maken om daar enige tieners te bezoeken die we ondersteunen in hun scholing, hangen er aan elke vinger twee kinderen. Het is een leuke wandeling want we ontmoeten veel dankbare mensen vanwege de hulp die het dorp indirect krijgt, doordat hun kinderen geholpen worden. Zondags is er een kerkdienst in de eetzaal. Er zijn heel veel kinderen en er wordt uitbundig gezongen en gedanst. Sammy en Lucy coachen alles en je ziet ze met veel liefde deze kinderen stimuleren in alles wat ze doen. Er is enorm veel ruimte voor inbreng van de kinderen tijdens de dienst. De op het project wonende meisjes begeleiden de jongere kinderen in alles. Het wordt een interactief gebeuren en het verhaal wordt verteld met een diashow op de muur. Ook hierin zijn de kinderen actief. De meisjes delen brood en wijn uit, ook alle kinderen vieren het avondmaal. De wijn is in dit geval rode ranja. De kinderen gaan met een plastic bak rond voor de collecte en je ziet ze glunderen omdat ze alles zelf mogen doen. Zodra de tijd om is, gaat er nog een groep oefenen met traditioneel dansen en drummen. Dat is

erg populair in Ghana. De tweede zondag hebben we na de dienst het kinderfeest. We nodigen alle kinderen uit het dorp uit voor een feestje. Ze krijgen cake en ijsjes erbij. Buiten is het dolle pret. Iedereen wil met iedereen op de foto. Alle vriendjes en vriendinnetjes met elkaar, maar ook allemaal met ons. Het project ziet er keurig onderhouden uit. De gebouwen zijn onlangs opnieuw geschilderd. De opgeknapte oude vrachtwagens rijden af en aan met water. Er is een nieuwe opslag voor de waterzakken gebouwd, zodat er in de "waterfabriek" een extra machine kan staan, die al aangeschaft is. De waterverkoop loopt goed en zorgt er deels voor dat het project al een beetje voorziet in eigen onderhoud. Sammy krijgt hulp van de lokale media. De radio zendt elke ochtend tussen 7 en 10 uur stukjes uit over het project. Daarbij wordt hulp gevraagd voor het project aan de mensen in Takoradi. Als mensen geen geld kunnen geven, dan worden ze opgeroepen om water te kopen bij de *Andreas Manna Foundation*. Zodat ze op die manier bijdragen aan hulp voor de arme kinderen van de stad. Vorige week was er iets op de radio en hebben mensen al hulpgoederen gebracht voor de meisjes."

Acties

De acties van de vrijwilligers in Hoogeveen zijn een belangrijke en stabiele bijdrage op het budget dat in Afrika wordt aangewend. Zeker in een tijd waarin donateurs van mening zijn de crisis in hun portemonnee te voelen. Sinds een jaar of tien zijn het deze vrijwilligers, die het hele jaar door aan de weg timmeren met het voeren van *actie*. Ondertussen dus al vele jaren achter elkaar. Het geheim hierachter is de gezamenlijke volle overtuiging dat *gerechtigheid* moet worden *gedaan* in de zorg voor weduwe, wees en vreemdeling. Zo is een kleine organisatie *groot* geworden in het werk aan Bijbelse gerechtigheid. Het hele jaar door voeren we actie met alle vrijwilligers. Op zaterdag 7 juni was de derde *mini* Afrikaloop, die in en om Hoogeveen loopt en een dag duurt. Het was een

warme dag met een opbrengst die jaarlijks groeit, en die dit jaar € 630,50 heeft opgebracht. De huis aan huis collecte in de gemeente Hoogeveen heeft € 2.438,22 opgebracht. De grote zevendaagse Afrikaloop in oktober voorafgegaan door de sponsoractie in het voorjaar, bracht € 22.873,78 op. De verkoop van chocola € 6.730,71, pepernoten € 3.765,87 en het zaalvoetbal € 2.502,- en er komt nog wat na.